

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. április 18.
(OR. en)

9099/24

UK 60

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2024. április 18.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2024) 169 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS HATÁROZATA az egyrészről az Európai Unió, másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti, az ifjúsági mobilitásról szóló megállapodásról folytatandó tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2024) 169 final.

Melléklet: COM(2024) 169 final

Brüsszel, 2024.4.18.
COM(2024) 169 final

Ajánlás

A TANÁCS HATÁROZATA

az egyrészről az Európai Unió, másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti, az ifjúsági mobilitásról szóló megállapodásról folytatandó tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról

INDOKOLÁS

1. AZ AJÁNLÁS HÁTTERE

• Az ajánlás indokai és céljai

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (a továbbiakban: Egyesült Királyság) 2020. február 1-jén kilépett az Európai Unióból (a továbbiakban: Unió) és az Európai Atomenergia-közösségből (a továbbiakban: Euratom).

A kilépésre vonatkozó szabályokat az Egyesült Királyságnak az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről szóló megállapodás¹ (a továbbiakban: a kilépésről rendelkező megállapodás) tartalmazza. A kilépésről rendelkező megállapodás 2020. február 1-jén hatályba lépett, és olyan átmeneti időszakot² írt elő, amelynek során az említett megállapodással összhangban az uniós jog volt alkalmazandó az Egyesült Királyságra és az Egyesült Királyságban. Ez az időszak 2020. december 31-én véget ért.

Ezen átmeneti időszak alatt az Európai Unió, az Euratom és az Egyesült Királyság megegyezésre jutott egy kereskedelmi és együttműködési megállapodásról, amelyet az Unió az (EU) 2021/689 tanácsi határozat³ alapján kötött meg, és amely ideiglenesen 2021. január 1-jétől volt alkalmazandó⁴. Az említett megállapodás 2021. május 1-jén lépett hatályba.

Az átmeneti időszak lejártával megszűnt a személyek szabad mozgása az Unió és az Egyesült Királyság között⁵.

Az Egyesült Királysággal való jövőbeli kapcsolatokról szóló, 2018. március 23-i iránymutatásaiban az Európai Tanács kimondta, hogy „*a leendő partnerségnek a teljes körű kölcsönösség és a tagállamok közötti megkülönböztetésmentesség alapján ambiciózus rendelkezéseken kell alapulnia a természetes személyek mozgására vonatkozóan*”.⁶

Az Európai Unió és az Egyesült Királyság 2019. évi (az ifjúsági mobilitásról szóló) együttes politikai nyilatkozata⁷ ellenére azonban az Egyesült Királyság 2020-ban nem volt hajlandó

¹ (HL L 29., 2020.1.31., 7. o.)

² A kilépésről rendelkező megállapodás 2. cikkében szereplő meghatározás szerint.

³ A Tanács (EU) 2021/689 határozata (2021. április 29.) az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodásnak, valamint az Európai Unió és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti, a minősített adatok cseréjére és védelmére vonatkozó biztonsági eljárásokról szóló megállapodásnak az Unió nevében történő megkötéséről (HL L 149., 2021.4.30., 2. o.).

⁴ A Tanács (EU) 2020/2252 határozata (2020. december 29.) az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodásnak, valamint az Európai Unió és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti, a minősített adatok cseréjére és védelmére vonatkozó biztonsági eljárásokról szóló megállapodásnak az Unió nevében történő aláírásáról és ideiglenes alkalmazásáról (HL L 444., 2020.12.31., 2. o.).

⁵ Ez alól Írország kivételt képezett. Írország továbbra is az Egyesült Királysággal közös utazási területen belül marad.

Az átmeneti időszak végén az Egyesült Királyságban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok (valamint az akkor az Unióban tartózkodó egyesült királysági állampolgárok) számára biztosítandó bánásmóddal a kilépésről rendelkező megállapodás foglalkozik.

⁶ EUCO XT20001/18, 2018. március 23., 10. §.

⁷ Politikai nyilatkozat az Európai Unió és az Egyesült Királyság közötti jövőbeli kapcsolatok keretének meghatározásáról (HL C 34., 2020.1.31., 1. o.). A nyilatkozat kimondta, hogy „*a Felek megállapodnak abban, hogy megvizsgálják, milyen feltételek vonatkoznak a például kutatási, tanulmányi, képzési célú, vagy ifjúsági csereprogrammal összefüggésben történő tartózkodás céljából való beutazásra.*” (§51).

tárgyalásokat kezdeni a mobilitásról⁸. Következésképpen a kereskedelmi és együttműködési megállapodás nem foglalkozik a személyeknek a megállapodás részes Felei közötti mobilitásával. Mindazonáltal a kereskedelmi és együttműködési megállapodás tartalmaz a szociális biztonsági rendszerek koordinálására vonatkozó rendelkezéseket⁹, amelyek támogatják, hogy mindkét fél joga lehetőséget biztosítson a személyek mobilitására.

A személyeknek az Unió és az Egyesült Királyság közötti mobilitását jelenleg az Unió (és tagállamai) és az Egyesült Királyság nemzeti (bevándorlási) szabályai (lásd alább) szabályozzák. Az ezzel összefüggő nehézségek miatt csökken az Unió és az Egyesült Királyság közötti mobilitás¹⁰. A kialakult helyzet különösen nagy hatással volt azokra a lehetőségekre, amelyek révén az Unió és az Egyesült Királyság fiatal polgárai megtapasztalhatják az életet a másik fél területén, valamint kihasználhatják az ifjúsági, kulturális, kutatási és képzési csereprogramok kínálta előnyöket.

2023 folyamán az Egyesült Királyság több (de nem az összes) tagállammal kapcsolatba lépett azzal a szándékkal, hogy az Egyesült Királyság ifjúsági mobilitási vízumrendszerének mintáját követő, az ifjúsági mobilitásról szóló megállapodásokról tárgyaljon. Ez a megközelítés ahhoz vezetne, hogy nem minden uniós állampolgár részesülne azonos bánásmódban. Ráadásul nem kezelné azokat a tényezőket sem, amelyek az átmeneti időszak vége óta a legnagyobb akadályokat gördítik a fiatalok mobilitása elé.

Az Unió és az Egyesült Királyság közötti, az ifjúsági mobilitásról szóló megállapodás célja azoknak a főbb akadályoknak a felszámolása, amelyeket az Unióban és az Egyesült Királyságban jelenleg alkalmazott szabályok gördítenek a fiatalok mobilitása elé (lásd alább). Ez a megoldás kölcsönös jellegének köszönhetően minden uniós polgár és az Egyesült Királyság valamennyi állampolgára számára egyaránt előnyös lenne.

Az Unióban és az Egyesült Királyságban jelenleg alkalmazott szabályok:

Az Unió tekintetében az Egyesült Királyság állampolgárainak mobilitását az átmeneti időszak vége óta a következő szabályok és politikák szabályozzák:

- A harmadik országbeli állampolgárok legális migrációjára több uniós jogi eszköz vonatkozik. Ezek egyes esetekben a harmadik országbeli állampolgárok bizonyos kategóriáinak beutazására és tartózkodására vonatkozó feltételeket szabályozzák: közülük a legfontosabbak a kékkártya-irányelv¹¹, a hallgatókról, gyakornokokról és kutatókról szóló irányelv¹², valamint az összevont engedélyről szóló irányelv¹³.

E nyilatkozat alapján a Bizottság a mobilitásra vonatkozó rendelkezéseket foglalt bele abba a megállapodástervezetbe, amelyet 2020. március 18-án tárgyalás céljából benyújtott az Egyesült Királyságnak (az Egyesült Királysággal való új partnerségről szóló megállapodás szövegtervezete, UKTF(2020)14, 2020. március 18.: https://commission.europa.eu/publications/draft-text-agreement-new-partnership-united-kingdom_hu).

⁸ A tervezett megállapodás értelmében vett „mobilitás” tekintetében a természetes személy lakóhelyét kell figyelembe venni, vagyis a fogalom nem ideiglenes tartózkodást feltételez. A tervezett megállapodás tehát nem foglalkozik sem az utazás megkönnyítésével kapcsolatos kérdésekkel, sem pedig az egy természetes személynek a másik fél területén való jelenléte révén megvalósuló ideiglenes szolgáltatásnyújtás kérdésével.

⁹ Lásd a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 488–491. cikkét és a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló jegyzőkönyvét.

¹⁰ A 2023 júniusát megelőző egy évben az Egyesült Királyságot elhagyó uniós polgárok száma 87 000-rel meghaladta az oda érkező uniós polgárokat.

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1883 irányelve (2021. október 20.) a harmadik országbeli állampolgárok magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás céljából való beutazásának és tartózkodásának feltételeiről (HL L 382., 2021.10.28.).

¹² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/801 irányelve (2016. május 11.) a harmadik országbeli állampolgárok kutatás, tanulmányok folytatása, gyakorlat, önkéntes szolgálat, diákcseraprogramok vagy

- Az Egyesült Királyság állampolgárai bármely 180 napos időszakon belüli legfeljebb 90 napos időtartamra látogathatnak vízummentesen az Unióba (az, hogy az említett időszak alatt végezhetnek-e fizetett tevékenységet a nemzeti jogtól függ)¹⁴.

Az Egyesült Királyság tekintetében:

- Az Egyesült Királyság jelenleg „országsemleges” bevándorlási rendszert működtet, amelynek keretében a hallgatók és bizonyos munkavállalók (nevezetesen kutatók és tudományos szakemberek, szakképzett munkavállalók¹⁵, egészségügyi dolgozók és a mezőgazdasági idénymunkások), valamint egyes esetekben az önkéntesek eltérő eljárás szerint juthatnak vízumhoz. Az au pairekre nem vonatkozik külön vízumeljárás.
- Az uniós polgárok legfeljebb hat hónapig vízummentesen látogathatnak el az Egyesült Királyságba (a látogatás keretében nem vehetnek részt képzésben és nem vállalhatnak munkát)¹⁶.

Az Egyesült Királyság továbbá eddig visszautasította az ifjúság, a kultúra és az oktatás területén működő uniós programokhoz – például az Erasmus+ programhoz vagy a Kreatív Európa program Kultúra ágához – való csatlakozást, ezáltal kevesebb lehetőség kínálkozik az ifjúsági, oktatási és kulturális csereprogramokra¹⁷. Ráadásul az Unióból érkező hallgatóknak jelenleg a külföldi hallgatók esetében alkalmazandó, a hazai hallgatók által fizetett díjakhoz képest nagyon magas tandíjat kell fizetniük, ha az Egyesült Királyságban kívánnak tanulmányokat folytatni (különösen a felsőoktatásban és doktori képzésben). Emellett nehezebben vagy egyáltalán nem férnek hozzá a kapcsolódó ellátásokhoz (pl. ösztöndíj, diákhitelek). Ugyanezzel szembesülnek azok a doktoranduszok is, akik a Horizont Európa projekt égisze alatt (a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések keretében) utaznak az Egyesült Királyságba¹⁸. Mindezek következtében csökken az uniós hallgatók száma Egyesült Királyságban¹⁹.

oktatási projektek és az au pair tevékenység céljából történő beutazásának és tartózkodásának feltételeiről (HL L 132., 2016.5.21., 21. o.).

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/98/EU irányelve (2011. december 13.) a harmadik országbeli állampolgárok valamely tagállam területén való tartózkodására és munkavállalására vonatkozó összevont engedélyre irányuló összevont kérelmezési eljárásról, valamint a harmadik országból származó, valamely tagállam területén jogszerűen tartózkodó munkavállalók közös jogairól (HL L 343., 2011.12.23., 1. o.).

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1806 rendelete (2018. november 14.) a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról.

¹⁵ Egy minimális bérküszöb felett, feltéve, hogy az állás szerepel a jogosult foglalkozások listáján, és a brit munkáltatót a Belügyminisztérium jóváhagyta (és ezért a munkáltató kiállíthat költségviselési igazolást a vízumkérelmező számára).

¹⁶ Visit the UK as a Standard Visitor: Overview – GOV.UK (www.gov.uk) (az Egyesült Királyság kormányának tájékoztatója angol nyelven)

¹⁷ Habár az Egyesült Királyság 2024. január 1-jétől a kereskedelmi és együttműködési megállapodásban meghatározott feltételek mellett társult a Horizont Európa programhoz, az említett megállapodás nem tartalmaz a kutatók mobilitását garantáló rendelkezéseket, hanem ebben a tekintetben csupán a „minden erőfeszítést megtesz” megfogalmazást használja. Lásd a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 712. cikkének (1) és (2) bekezdését.

¹⁸ Emellett a Horizont Európa projekt (különösen a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések) keretében az Egyesült Királyságba költöző doktorjelöltek és kutatók jelenleg nem részesülnek semmilyen konkrét könnyítésben a belépésük és tartózkodásuk tekintetében, és magas vízumdíjakat és egészségügyi illetéket kénytelenek fizetni.

¹⁹ Az Egyesült Királyság egyetemeire beiratkozó uniós polgárok száma 2020 és 2022 között 50 %-kal csökkent. Vö. az Európai Parlament 2023. november 23-i állásfoglalása az EU–Egyesült Királyság kereskedelmi és együttműködési megállapodás végrehajtásáról (2022/2188(INI)), 148. pont.

Azok a fiatalok, akik az Unióban végzett képzésük részeként gyakornoki programban, szakmai gyakorlaton vagy tanulószerveződéses gyakorlati képzésben kívánnak részt venni az Egyesült Királyságban, a megfelelő vízumeljárás kiválasztásával kapcsolatos nehézségek mellett azzal is szembesülnek, hogy szakmai gyakorlatukat vagy tanulószerveződéses gyakorlati képzésüket az Egyesült Királyság „munkának” tekinti, és emiatt alkalmazza rájuk a minimálbérrel kapcsolatos szabályt. Ellenben az Egyesült Királyság tanulmányi programjainak részét képező szakmai gyakorlatokra vagy tanulószerveződéses gyakorlati képzésekre (a továbbiakban: szakmai gyakorlatok) nem vonatkozik ez a szabály²⁰.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Az Unió általánosságban véve elkötelezett az ifjúsági csereprogramok elősegítését célzó keretek kialakítását az egész európai kontinensen az emberek közötti kapcsolatok ösztönzése, az emberek összehozása és a kötelékek megerősítése céljából. Az Unió fontosnak tartja azt is, hogy a területén élő fiatalok készségeket szerezzenek és fejlesszék tehetségüket az Unió területén belül több országban és az EU határain túl is²¹.

Amint azt fent említettük, a harmadik országokból érkező harmadik országbeli állampolgárok legális migrációjára vonatkozó uniós jogi szabályozás már létezik. Ezek a jogszabályok határozzák meg a harmadik országbeli állampolgárok bizonyos kategóriáinak – például kutatási, tanulmányi vagy képzési célból, illetve bizonyos esetekben munkavégzés céljából történő – beutazására és tartózkodására vonatkozó feltételeket.

Az Unió azonban nem kötött olyan nemzetközi megállapodásokat európai szomszédaival, amelyek az ifjúsági mobilitás kérdését (az uniós szabályoknak az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásba foglalása révén az egységes piacot Norvégiára, Izlandra és Liechtensteinre a személyek szabadmozgása tekintetében is kiterjesztő) Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodáson és a személyek szabad mozgásáról szóló, Svájjal kötött megállapodáson²² túlmutató módon szabályoznák. Ez utóbbi megállapodás rendelkezik az állampolgárság alapján történő, az egyik Félnek a másik Fél területén dolgozó vagy ott jogszerűen tartózkodó személyeivel szembeni megkülönböztetés tilalmáról, valamint alkalmazandóvá teszi az uniós jog néhány rendelkezését Felek közötti kapcsolatokban.

Számos tagállam működtet rendszereket vagy programokat egyes Európán kívüli országokkal a korlátozott időre szóló ifjúsági mobilitás területén (ezeket a programokat gyakran „szabadság alatti munkavégzésre” jogosító vízumrendszernek vagy ifjúsági mobilitási rendszernek hívják). Ezek a programok/rendszerek általában csupán a vízum/munkavállalási engedély megszerzésével kapcsolatos kérdésekre összpontosítanak, és nem feltétlenül foglalkoznak olyan témákkal, mint az egyetemi tandíjak vagy az állampolgárokkal szembeni egyenlő bánásmód. Emellett gyakran csak korlátozott számú személy beutazását teszik engedélyezhetővé.

²⁰ <https://www.gov.uk/employment-rights-for-interns>

²¹ Az Unió emellett arra is törekszik, hogy olyan képzett és tehetséges munkavállalókat vonzzon, akik állandó jelleggel az EU-ban dolgoznak majd. Vö. a Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – *A képzett és tehetséges munkavállalók EU-ba vonzása*, COM(2022) 657, 2022.4.27.

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a képzett és tehetséges munkavállalók mobilitásáról, COM(2023) 715, 2023.11.15.

²² Az egyrészről az Európai Közösség és annak tagállamai, másrészről a Svájci Államszövetség közötti, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodás (HL L 114., 2002.4.30., 6. o.).

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A kereskedelmi és együttműködési megállapodás tartalmaz a szociális biztonsági rendszerek koordinációjára vonatkozó rendelkezéseket, amelyek fontos támogatói és kiegészítői a Felek közötti esetleg létrejövő mobilitási megállapodásoknak.

A kereskedelmi és együttműködési megállapodás a természetes személyek üzleti célból (pl. szolgáltatásnyújtás) történő belépésére és ideiglenes tartózkodására vonatkozó szabályokat határoz meg. Ezek a szabályok a meghatározott célból történő ideiglenes tartózkodás eseteivel foglalkoznak, de nem alkalmasak az ezen ajánlásban előírányzott (letelepedést feltételező) célkitűzések elérésére.

Az Unió intézkedései támogatják, koordinálják és kiegészítik a tagállamok által az oktatás, a szakképzés, kutatói képzés, az ifjúságpolitika és a kultúra területén hozott intézkedéseket többek között olyan célzott programok (pl. Erasmus+, Kreatív Európa [kultúra ág] és a Horizont program keretében megvalósuló Marie Skłodowska-Curie-cselekvések) révén, amelyekben a feltételeknek való megfelelés esetén harmadik országok is részt vehetnek.

2. AZ AJÁNLÁS JOGI ELEMEL

- **Jogalap**

Az Unió és az Egyesült Királyság közötti, az ifjúsági mobilitásról szóló megállapodásra irányuló tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról szóló tanácsi határozat eljárási jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 218. cikkének (3) és (4) bekezdése.

Az ifjúsági mobilitásról szóló megállapodás anyagi jogalapja csak a tárgyalások végén határozható meg. A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség elvben az Unió és a tagállamok megosztott hatáskörébe tartozik. Az EUMSZ 79. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja felhatalmazza az Uniót arra, hogy intézkedéseket fogadjon el a valamely tagállamban jogszerűen (többek között családegyesítés céljából) tartózkodni kívánó harmadik országbeli állampolgárok beutazásának és tartózkodásának feltételeire vonatkozóan, és az Unió már fellépett a személyek bizonyos kategóriái tekintetében (lásd fent)^{23 24}, nem sértve a tagállamok azon jogát, amelynek értelmében meghatározhatják, hogy hány harmadik országbeli állampolgár érkezhets munkavállalás céljából a területükre.

A megállapodás végleges jellege (csak uniós vagy vegyes) csak a tárgyalások lezárását követően határozható meg.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Kizárólag uniós szintű megközelítés révén biztosítható az, hogy a személyek Egyesült Királyságba irányuló mobilitása tekintetében valamennyi tagállam egyenlő bánásmódban részesüljön, ami az Európai Tanács e területre vonatkozó 2018. évi iránymutatásaiban megjelenő szempontok közül az egyik legfontosabb.

²³ A Dánia helyzetéről szóló, az Európai Unióról szóló szerződéshez és az EUMSZ-hez csatolt 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban Dánia nem tud majd részt venni a tervezett megállapodásban. Ezért úgy kell értelmezni, hogy ebben az ajánlásban az „uniós polgárok” kifejezés nem foglalja magában a dán állampolgárokat, valamint a „tagállamok” szóval jelölt, a tervezett megállapodás szerinti célországok nem foglalják magukban Dániát. Dánia sajátos helyzetével egy későbbi, az EU és az Egyesült Királyság közötti megállapodással megegyező tartalmú megállapodásban lehetne foglalkozni.

²⁴ Írország tekintetében az Európai Unióról szóló szerződéshez és az EUMSZ-hez csatolt 21. jegyzőkönyv rendelkezései alkalmazandók. A megállapodás semmilyen esetben sem érintheti Írországnak a „közös utazási területől” kötött megállapodásait.

Emellett az Európai Tanács által kért ambíciószintet is könnyebben el lehet érni uniós szintű megközelítést alkalmazva, amely a jelenlegi helyzethez képest hozzáadott értéket teremthetne a következők tekintetében: a kedvezményezettekre vonatkozó kvóták megszűnése; az önkényes vízumkérelmezési eljárások kiküszöbölése; a mobilitási időszak hossza a támogathatósági időszakon belül; a tartózkodási célok kibővítése; annak lehetősége, hogy a kedvezményezetteket közeli családtagjaik elkísérjék; számos esetben annak biztosítása, hogy az uniós polgárok egyenlő bánásmódban részesüljenek az Egyesült Királyság állampolgáraival összehasonlítva.

Ha tagállamok párhuzamos tárgyalásokba bocsátkoznának, az nem tenné érdekeltté az Egyesült Királyságot abban, hogy minden egyes tagállammal megállapodásra jusson, és nem garantálná azt sem, hogy az Egyesült Királyság minden tagállam számára egyenlő bánásmódot biztosít.

- **Arányosság**

Az Unió fellépése nem lépi túl a fiatalok Unió és az Egyesült Királyság közötti mobilitásának megkönnyítésére irányuló szakpolitikai célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket. Egyértelmű, egyszerű és költséghatékony utakat nyitna a fiatal uniós polgárok Egyesült Királyságba irányuló mobilitása terén. Ezáltal a jelenleginél világosabb helyzetet teremtené az érintett polgárok számára, mivel az Egyesült Királyság most több különböző vízumeljárást alkalmaz. Ezek az eljárások korlátozásokat alkalmaznak (pl. kvótákat írnak elő, rövid időkorlátokat szabnak, nem teszik lehetővé, hogy a jelentkezőt családtagjait kísérjék) és költségesek (magas vízumdíjak, egészségügyi illeték). Emellett az uniós szintű fellépés célzottan kíván foglalkozni a fiatal uniós polgárok előtt álló fő akadályokkal (pl. a tandíjak vagy az uniós tanulmányok részét képező szakmai gyakorlatok tekintetében), amelyekre a többi alternatív lehetőség (például az Egyesült Királyság ifjúsági mobilitási programja) nem fordít figyelmet.

Az Unió és az Egyesült Királyság közötti megállapodás a legmegfelelőbb eszköz a célkitűzés elérésére, mivel már a kezdetektől fogva foglalkozna az uniós polgárok közötti megkülönböztetésmentesség kérdésével.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Egy „puha” jogi eszköz – például egy igazgatási egyetértési megállapodás – nem lenne elegendő ahhoz, hogy jogbiztonságot nyújtson a fiatalok számára az Unió és az Egyesült Királyság közötti ifjúsági mobilitás lehetőségei tekintetében. Ezt a jogbiztonságot csak az Unió és az Egyesült Királyság közötti, az ifjúsági mobilitásáról szóló hivatalos nemzetközi megállapodás formájában megtestesülő, kötelező erejű kölcsönös megállapodás garantálná.

3. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javasolt megállapodásnak nincsenek költségvetési vonzatai.

4. EGYÉB ELEMEK

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Ezzel az ajánlással az Európai Bizottság felkéri az Európai Unió Tanácsát, hogy adjon felhatalmazást a tárgyalások megkezdésére az Európai Unió és az Egyesült Királyság közötti, az ifjúsági mobilitásról szóló megállapodásról²⁵, valamint jelölje ki az Európai Bizottságot az

²⁵ A megállapodás nem terjedne ki a következőkre: természetes személyek szolgáltatásnyújtás céljából történő belépése és ideiglenes tartózkodása („GATS 4. módozat”), az utazás

Unió főtárgyalójának, határozzon meg irányelveket a főtárgyaló számára, és jelöljön ki egy bizottságot, amellyel a tárgyalások folytatása során egyeztetni kell.

A tervezett megállapodás nem jelenti azt, hogy az Egyesült Királyság állampolgárai részesüljenek azokból az előnyökből, amelyeket a szabad mozgást biztosító alapvető szabadság nyújt az uniós polgárok számára.

Az ifjúsági mobilitásról szóló tervezett megállapodást a következő fő vezérelvek mentén kell kidolgozni:

- a személyi hatály a fiatal uniós polgárokra és az Egyesült Királyság fiatal állampolgáira korlátozódik, pl. 18–30 évesekre;
- a tartózkodás észszerű időtartamra (pl. 4 évre) korlátozódik;
- a mobilitás nem célhoz kötött, azaz különböző célokat is szolgálhat: munkavállalás, tanulás, képzések/gyakorlatok (többek között egy uniós oktatási program keretében), kutatás, önkéntes vagy egyéb tevékenységek vagy csupán látogatás/utazás a tartózkodás ideje alatt;
- a mobilitásra nem vonatkozik kvóta;
- közös beutazási feltételek alkalmazandók, és a kedvezményezett a tartózkodás teljes időtartama alatt megfelel ezeknek a feltételeknek;
- a kérelmek elutasításának releváns indokai;
- az illetékes nemzeti hatóságok a mobilitás gyakorlását megelőző beutazási eljárás keretében ellenőrzik a feltételeknek való megfelelést, valamint azt, hogy indokolja-e valami a kérelem elutasítását.
- Az Unióba irányuló mobilitás csak abban a tagállamban gyakorolható, amely engedélyezte az Egyesült Királyság állampolgárának beutazását, azaz a beutazás egy tagállam általi engedélyezése nem teszi lehetővé a más tagállamokba irányuló „Unión belüli” mobilitást²⁶;
- a kedvezményezettek legalább a munkafeltételek tekintetében ugyanolyan bánásmódban részesülnek, mint az állampolgárok, ideértve a fizetéssel és az elbocsátással, a munkahelyi egészséggel és biztonsággal, az egyesülés szabadságával, az oktatás és a szakképzés bizonyos vonatkozásaival, adóügyi illetőséggel rendelkező személyek esetében az adókedvezményekkel, valamint a munkaügyi hivatalok által nyújtott tanácsadási szolgáltatásokkal kapcsolatos kérdéseket;
- az egyenlő bánásmód a felsőoktatási tandíjak tekintetében is biztosított; ez a más vízumeljárás alá eső kedvezményezettek esetében is így van;
- az uniós kedvezményezettek mentesülnek az Egyesült Királyság által kiszabott „egészségügyi illeték” alól;
- a kedvezményezettek családegyesítéshez fűződő joga gyakorlásának feltételei.

megkönnyítésére/határátlépésre vonatkozó szabályok (pl. útlevél helyett személyazonosító igazolvány; elektronikus beléptető kapuk használata), valamint vízummentes utazás rövid távú látogatások esetén.

²⁶ Az 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény (HL L 239., 2000.9.22., 19. o.) 21. cikkének sérelme nélkül.

A tervezett megállapodásnak a kereskedelmi és együttműködési megállapodást kiegészítő megállapodásnak kell minősülnie²⁷. Ebből kifolyólag ugyanabba az egységes intézményi keretbe kell illeszkednie, mint a kereskedelmi és együttműködési megállapodás, amelynek a vitarendezési szabályok szerves részét képezik.

A tervezett megállapodás nem sértheti a legális migrációs lehetőségeket biztosító uniós vívmányokat és nemzeti szabályokat, vagyis a Felek bármelyikénél esetleg már meglévő migrációs lehetőségek mellett létrejövő további migrációs lehetőségről kell rendelkeznie.

A tervezett megállapodás nem sértheti az állandó/huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállás megszerzésére vonatkozó uniós és tagállami szabályokat.

A tervezett megállapodás nem sértheti a következőket:

- a kereskedelmi és együttműködési megállapodásban meghatározott, a szociális biztonsági rendszerek koordinálására vonatkozó szabályok;
- a kettős adóztatásra vonatkozó szabályok;
- a Felek határait átlépő személyek ellenőrzésére vonatkozó szabályok, ideértve a bármely Fél által biztosított utazási könnyítéseket is;
- azok a szabályok, amelyek előírják, hogy a másik Fél állampolgárát érkezéskor egy adott határidőn belül nyilvántartásba kell venni.

Emellett hasznos volna, ha a tervezett megállapodásról folytatott tárgyalásokat kiegészítenék az Egyesült Királyságnak az ifjúsággal, az oktatással és a kultúrával kapcsolatos uniós programokban – például az Erasmus+ programban és a Kreatív Európa (kultúra ág) programban – való esetleges részvételéről szóló párhuzamos megbeszélések. Az Egyesült Királyság bármely ilyen programhoz való társulása az EUMSZ 218. cikke (9) bekezdésének értelmében a kereskedelmi és együttműködési megállapodásban előírt eljárással összhangban történhet²⁸.

²⁷ A kereskedelmi és együttműködési megállapodás 2. cikkének (1) bekezdése.

²⁸ Az Egyesült Királyságnak az uniós programokhoz való lehetséges társulásáról a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 710. cikke rendelkezik: Az említett megállapodás I. jegyzőkönyve e célból a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 8. cikke (1) bekezdésének s) pontjában említett, az uniós programokban való részvétellel foglalkozó szakbizottság határozatával módosítható.

A TANÁCS HATÁROZATA

az egyrészről az Európai Unió, másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti, az ifjúsági mobilitásról szóló megállapodásról folytatandó tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 218. cikke (3) és (4) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

mivel:

- (1) Az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás²⁹ (a továbbiakban: a kereskedelmi és együttműködési megállapodás) 2021. január 1-jétől alkalmazandó. Ez a megállapodás a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről szóló megállapodás³⁰ (a továbbiakban: a kilépésről rendelkező megállapodás) mellett az Európai Unió (a továbbiakban: az Unió) és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (a továbbiakban: Egyesült Királyság) közötti kétoldalú kapcsolatok sarokkövének számít.
- (2) Bár a kereskedelmi és együttműködési megállapodás rendelkezik a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról, és ezáltal a Felek nemzeti jogának megfelelően támogatja a személyek mobilitását, magával a mobilitással nem foglalkozik célzottan, vagyis nem tér ki arra, hogy az egyik Fél állampolgárainak milyen lehetőségei vannak a másik Fél területén való tartózkodásra. A kereskedelmi és együttműködési megállapodás a természetes személyek üzleti célból történő belépésére és ideiglenes tartózkodására vonatkozó szabályokat is tartalmaz, ezek azonban csupán a meghatározott célból (pl. szolgáltatásnyújtás) történő ideiglenes tartózkodás eseteivel foglalkoznak.
- (3) A személyeknek az Unió és az Egyesült Királyság közötti mobilitását jelenleg inkább az Unió (és tagállamai) és az Egyesült Királyság nemzeti (bevándorlási) szabályai szabályozzák. Ennek következtében a korábbinál kevesebb személy vesz részt az Unió és az Egyesült Királyság közötti mobilitásban. Ez különösen nagy hatással volt azokra a lehetőségekre, amelyek révén az Unió és az Egyesült Királyság fiatal polgárai tapasztalatokat gyűjthetnek a másik fél területén, valamint élhetnek az ifjúsági, kulturális, kutatási és képzési csereprogramok kínálta előnyökkel.
- (4) 2023 folyamán az Egyesült Királyság több (de nem az összes) tagállammal kapcsolatba lépett azzal a szándékkal, hogy az Egyesült Királyság ifjúsági mobilitási vízumrendszerének mintáját követő, az ifjúsági mobilitásról szóló kétoldalú

²⁹ (HL L 149., 2021.4.30., 10. o.)

³⁰ (HL L 29., 2020.1.31., 7. o.)

megállapodásokról tárgyaljon. Ez azt eredményezné, hogy nem minden uniós állampolgár részesülne azonos bánásmódban. Ez a megközelítés ráadásul nem kezelné a fiatalok mobilitását leginkább akadályozó tényezőket sem.

- (5) Ezért tárgyalásokat kell kezdeni az ifjúsági mobilitás területén Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságával kötendő, a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 2. cikke szerinti kiegészítő megállapodás megkötése céljából,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács felhatalmazza a Bizottságot, hogy az Unió nevében tárgyaljon Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságával egy, az ifjúsági mobilitásról szóló megállapodásról.

2. cikk

A tárgyalási irányelveket e határozat melléklete tartalmazza.

3. cikk

A tárgyalásokat a(z) [a különbizottság neve a Tanács által beszúrandó]-val/-vel konzultálva kell lefolytatni.

4. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*